

daire vormen van alimentaire intoxicatie in aansluiting aan de een of andere infectieziekte, in casu een otitis media met mastoïditis. In dit verband zijn dergelijke mededeelingen zeker van groot belang.

Nu en dan ziet men n.l. lichte vormen van alimentaire intoxicatie ondanks een door de ervaring juist gebleken diëet, tegen alle verwachting in verergeren, vaak met letalen afloop. In deze gevallen doet men dus goed meer de aandacht op den processus mastoideus te richten en eventueel in overleg met den oorarts een operatie te overwegen (*Am. Journ. of Dis. of Childr.* Dl. 39, afl. 4, April 1930, bldz. 747).

M. DE BRUIN.

Algemeene ziektekunde.

Verhooging der passieve immuniteit. — GAY en CLARK waren op grond van vroegere onderzoekingen tot de onderstelling gekomen, dat de betrekkelijk weinig gunstige uitkomsten, die door de toediening van antibacterieele sera bij de bestrijding van infectieziekten worden verkregen, niet het gevolg zijn van een gebrek aan antistoffen in het antibacterieele serum, maar van de afwezigheid van behoorlijk voorbereide of gemobiliseerde leucocyten. Zij hebben de juistheid dezer onderstelling thans nader onderzocht bij ratten, bij welke streptococcen in de pleuraholte werden ingespoten (*Journ. of exper. medicine*, Vol. 52, bldz. 95).

Het bleek, dat een daardoor opgewekt empyeem geen invloed ondervond van de inspuiting van een pleura-vloeistof, rijk aan mononucleaire leucocyten, afkomstig van een ander dier, bij welk een indifferente niet-specifieke stof (aleuronaat, stijfjel) in de pleuraholte was ingespoten en dat daardoor zelf tegen infectie was beschermd. Evenmin had serum, afkomstig van een konijn, dat tegen den streptococcus was geïmmuniseerd, therapeutische of prophylactische beteekenis.

Daarentegen had pleuritisch exsudaat met polymorphonucleaire of mononucleaire leucocyten, afkomstig van een dier, dat actief was geïmmuniseerd, een belangrijk beschermende werking. Eveneens hadden normale exsudaatcellen in verbinding met een betrekkelijk onwerkzaam antiserum een sterk beschuttenden invloed.

De schrijvers laten onbeslist, of deze invloed der leucocyten berust op de vitale eigenschappen dezer cellen, of op de door de inspuiting dezer cellen opgewekte mobilisatie van dergelijke cellen bij het ingespoten dier. Ook de beteekenis dezer uitkomsten voor de therapie moet naar hun meening door verdere onderzoekingen worden vastgesteld.

J. PH. STAAL.

Biologie.

Eugenetiek. — De geestelijke, JOSEPH MAYER, schrijver van het veelbesproken boek „*Gesetzliche Unfruchtbarmachung*, 1927, geeft in het orgaan der American Eugenic Society (*Eugenics*, Vol. III, 1930) een overzicht van de houding der Katholieke geestelijkheid tegenover de eugenetiek. In een kort historisch overzicht worden toepasselijke citaten uit den bijbel, voorts uitingen van THOMAS MORE en van diens vriend, den Bruggenaar L. VIVES, aangehaald. Een citaat van den laatstgenoemde over de gevaren der overerving van afwijkingen,

doet wel zeer modern aan. MAYER spreekt vervolgens over een aantal geestelijken in den huidige tijd, die van de noodzakelijkheid van de studie der eugenetiek doordrongen zijn. Opmerkelijk is de mededeeling aan het slot, dat in de Katholieke scholen te Freiburg (Br.) en in het Katholieke instituut voor „Caritaswetenschap” der Universiteit aldaar, verscheidene uren per week biologische en eugenetische vraagstukken worden behandeld. Ook wordt getracht bij het sociale werk ten platte lande deze denkbeelden te propageeren.

Men ziet hieruit, dat in Duitschland dr. MUCKERMANN, de Jezuïet, die leider is van de eugenetische afdeling van het groote Institut für Anthropologie und Vererbungs-wissenschaft te Berlijn-Dahlem, een ruggesteun van Katholieken achter zich heeft. Moge ook in Nederland de belangstelling voor eugenetiek in deze kringen ontwaken.

M. A. VAN HERWERDEN.

Verrichtingsleer.

Calcium en anorganisch fosphaat in het bloed van vrouwen gedurende den maandelijkschen kringloop. — In 1927 deelden L. MIRVISH en L. P. BOSMAN mede, dat insputting van op bepaalde wijze bereid uittreksel van eierstokken (follikels en gele lichaampjes) het calciumgehalte van het bloedplasma een weinig kleiner doet worden. Op een invloed der eierstokken op het calciumgehalte van het bloed zou ook de waarneming van A. B. LUCKHARDT en B. GOLDBERG kunnen wijzen, dat bij honden, waarbij de epitheellichaampjes zijn weggenomen, doch de verschijnselen van tetanie door calciumlactaat in bedwang worden gehouden, oestrus deze verschijnselen weder doet uitbreken. Herhaaldelijk heeft men reeds onderzocht, of een golfbeweging in de grootte van het calciumgehalte van het bloed gedurende den maandelijkschen kringloop bij de vrouw valt waar te nemen. Mededeelingen uit den laatsten tijd van H. SHARLET, J. A. CORSCADEN en W. G. LYLE (1927), A. BOCK (1928) en B. MATTERS (1929) behelzen, dat juist voor het begin der menstruatie het bloed wat rijker aan calcium zou zijn; met het intreden der menstruatie zou het wat armer aan calcium worden. RUTH OKEY, J. M. STEWART en MARY L. GREENWOOD (Laboratory of Household Science, University of California, Berkeley, *The Journal of biological Chemistry*, dl. 87, 1930, bldz. 91) hebben nog eens een stelselmatig onderzoek naar het beloop der calcium- en fosphaatgehalten in bloedserum bij 12 vrouwelijke studenten en in bloedplasma wat het calciumgehalte betreft bij 14. Ter vergelijking werden eveneens 6 mannelijke studenten onderzocht. Omdat niet dagelijks bloed kon worden genomen, werd het om de 3 dagen gedaan; het onderzoek van het bloedserum op calcium werd volgens B. KRAMER en F. F. TISDALL (1921) met een kleine wijziging gedaan, op anorganisch fosphaat volgens C. H. FISKE en Y. SUBBAROW (1925). Bloedplasma werd op calcium onderzocht volgens G. W. CLARK (1927). De uitkomsten leeren, dat het beloop van de gehalten aan calcium en anorganisch fosphaat van het bloedserum gedurende den maandelijkschen kringloop geen zeer duidelijke en standvastige schommelingen laat zien. Tien tot vijftien